

SERMO VII.

De peregrino, mortuo, et crucifixo.



1. Felices, qui se præsentis sæculo nequam advenas et peregrinos exhibent, immaculatos se custodientes ab eo ! Neque enim habemus hic manentem civitatem, sed futuram inquirimus ¹. Abstineamus ergo a carnalibus desideriis, quæ militant adversus animam, tanquam advenæ et peregrini. Peregrinus siquidem via regia incedit; non declinat ad dexteram, neque ad sinistram. Si forte jurgantes viderit, non attendit: si nubentes, aut choros ducentes, aut aliud quodlibet facientes; nihilominus transit, quia peregrinus est, et non pertinet ad eum de talibus. Ad patriam suspirat, ad patriam tendit: vestitum et victum habens non vult aliis onerari. Beatus plane, qui suum sic agnoscit, sic deplorat incolatum, dicens Domino: *Quoniam advena ego sum apud te et peregrinus, sicut omnes patres mei* ². Magnum hoc quidem, sed forte gradus aliquis altior est. Nam peregrinus, etsi non admiscetur civibus, aliquando tamen delectatur videre quæ fiunt, aut audire ab aliis, aut ipse narrare quæ viderit: et his et hujusmodi, etsi penitus non retinetur, detinetur tamen et retardatur, dum minus memor patriæ, minori accelerat desiderio. Nam et tantopere ³ potest in his delectari, ut jam non solum remoretur, et minus cito veniat; sed et remanens ex toto, ne tarde quidem perveniat.

2. Quis igitur est magis alienus ab actibus sæculi, quam peregrinus? Profecto quibus dicit Apostolus: *Mortui enim estis, et vita vestra abscondita est cum Christo in Deo* ³. Peregrinus nimirum potest facile occasione viatici plus quam oporteat, et detineri quærendo, et prægravari portando: mortuus, si desit etiam ipsa sepultura, non sentit. Sic vituperantes ut laudantes, sic adulantes audit ut detrahentes, mo vero nec audit, quia mortuus est. Omnino felix mors, quæ sic immaculatum servat: imo penitus alienum facit ab hoc sæculo. Sed necesse est ut qui non vivit in se, vivat Christus in illo. Hoc est enim quod ait Apostolus: *Vivo*

⁴ *autem, jam non ego; vivit vero in me Christus* ⁴. Ac si diceret: Ad alia quidem omnia mortuus sum, non sentio, non attendo, non curo: si qua vero sunt Christi, hæc me vivum inveniunt et paratum. Nam si non aliud possum, saltem sentio: placet quod ad ejus honorem fieri video, displicent quæ aliter fiunt. Magnum omnino gradus est iste.

3. At fortasse poterit aliquid adhuc superius inveniri. In quo ergo quæremus? In quo putas, nisi in eo de quo nunc loquebamur, qui raptus est usque ad tertium cælum? Quis enim prohibet tertium cælum dicere, si quem gradum supra istos poteris invenire? Audi igitur ipsum de hac tanta altitudine non in se gloriantem, sed dicentem: *Mihi autem absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi, per quem mihi mundus crucifixus est, et ego mundo* ⁵. Non solum inquit, Mortuus mundo, sed et crucifixus: quod est ignominiosum genus mortis. Ego illi, pariter et ipse mihi. Omnia quæ mundus amat, crux mihi sunt: delectatio carnis, honores, divitiæ, vanæ hominum laudes. Quæ vero mundus reputat crucem, illis affixus sum, illis adhæreo, illa toto amplector affectu. An non major iste est secundo et primo gradu?

C Peregrinus, si prudens est, et non obliviscitur suæ peregrinationis, licet cum labore, transit, et non magnopere sæcularibus implicatur. Mortuus æque blanda hujus sæculi, sicut aspera spernit. Qui vero raptus est usque ad tertium cælum, crux illi est omne cui mundus inhæret: et his adhæret quæ mundo crux esse videntur. Quamvis in his verbis Apostoli illud quoque non incongrue possit intelligi, crucifixum ei mundum reputatione, ipsum vero mundo crucifixum compassionem. Crucifixum enim mundum videbat obligationibus vitiorum, et ipse crucifigebatur ei per compassionis affectum.

D 4. Pensemus nunc singuli in quo gradu quisque sit positus, et studeamus proficere de die in diem, quoniam de virtute in virtutem videbitur Deus deorum, in Sion ⁶. Maxime vero hoc sancto tempore in omni obsecro puritate conversari studeamus, ubi et certus, et brevis dierum numerus positus est, ne desperet humana fragilitas. Nam si dicitur nobis, *Omni tempore solliciti estote omnino ad custodiendam puritatem vestræ conversationis; quis non*

¹ Hebr. XIII, 14. — ² Psal. XXXVIII, 13. — ³ Coloss. III, 3. — ⁴ Galat. II, 20. — ⁵ Id. VI, 14. — ⁶ Psal. LXXXIII, 8.

⁶ Alias, tanto tempore.

desperet? Nunc autem monemur, brevi die-²²⁷ et mortificamini tota die in jejuniis multis, in rum numero omnes aliorum temporum ne- A laboribus frequenter, in vigiliis supra modum, gligentias emendare: ut vel sic gustemus dulcedinem perfectæ puritatis, et omni deinceps tempore in conversatione nostræ sanctæ hujus Quadragesimæ vestigia clara resplendeant. Conemur ergo, fratres, sanctum hoc tempus tota devotione suscipere, et nunc magis arma spiritalia reparare. Nunc enim generali quodam totius orbis exercitu contra diabolum Salvator congreditur: beati qui sub tali duce strenue militaverint. Toto siquidem anno domestica Regis familia militat, et assidua est in bellorum procinctu^a: semel autem et certo tempore uni- B versum imperium generali congregatur exercitu. Felices vos, qui domestici meruistis esse, quibus dicit Apostolus: *Jam non estis hospites et advenæ, sed estis cives sanctorum et domestici Dei*¹. Quid igitur facturi sunt qui toto anno pugnare susceperunt, quando et ipsi rudes, et vacantes prius spiritalia arma arripiunt? Uti- que solito amplius solitæ opus est insistere pugnæ, ut magna quædam victoria Regi nostro ad gloriam, nobis proveniat ad salutem.

IN PSALMUM XC, QUI HABITAT,

SERMONES XVII*,

IN QUADRAGESIMA HABITI.

PRÆFATIO.

1. Considero labores vestros, fratres, non sine magno miserationis affectu. Quæro conso- D lationem quam exhibere possim, et corporalis occurrit: sed ea non prodest quidquam, magis et obesse plurimum potest. Siquidem modica sementis detractio, non modicum messis est detrimentum: et si pœnitentia vestra minuatur miseratione crudeli, paulatim gemmis corona vestra privatur. Quid tamen agimus? ubi prophetæ farinula²? Siquidem mors in olla est;

præter ea quæ intrinsicus sunt contritio cor- dium, et multitudo tentationum. Mortificamini, sed propter eum qui mortuus est pro vobis. Quod si abundat tribulatio vestra pro eo, abundabit consolatio vestra per eum, ut in eo delectetur anima, quæ in aliis renuit consolari. Apud ipsum namque ipsa quoque tribulatio magna quædam consolatio poterit inveniri. Nonne enim certum est supra vires humanas, ultra naturam, contra consuetudinem esse quæ sustinetis? Alius igitur portat ista, ille sine dubio, qui secundum Apostolum portat omnia verbo virtutis suæ³. Nonne ex hoc jam suo ipsius gladio inimicus perimitur, et magnitudo tribulationis, de qua tentare solebat, ipsa magis tentationes exsuperat, tanquam certissimum divinæ præsentis argumentum? Quid enim timendum nobis, si adest qui portat omnia? *Dominus protector vitæ meæ, a quo trepidabo*⁴? *Nam si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es*⁵. Quid est quod totam molem terræ sustinet? et univ- C ersus orbis cui innititur? Nam si est aliquid quod sustineat cætera, ipsum a quo sustinetur? Non invenitur nisi virtutis verbum omnia portans. Verbo enim Domini cœli firmati sunt, et spiritu oris ejus omnis virtus eorum⁶.

2. Propterea, ut sit vobis in verbo Domini consolatio, maxime his diebus, quibus (sicut omnino dignum est) aliquatenus major est labor vester; ut confido, non erit inutile tractare vobiscum aliquid de Scripturis sanctis, quod etiam aliqui vestrum rogaverunt. Unde nobis eligendus est Psalmus ipse, de quo tentationis occasionem inimicus assumpsit^b, ut inde confringantur arma maligni, unde sibi usurpare præsumpsit. Propterea nolo vos ignorare, fra- tres, quoniam manifeste imitatores sunt inimi- ci, quicumque de Scripturis sanctis aliquid non sancte usurpant, et detinent veritatem Dei in mendacio, sicut solent quandoque nonnulli. Cavete hoc, dilectissimi, quia prorsus diabolicum est, et de parte ejus se esse probant qui id faciunt, in suam ipsorum perniciem salutaria scripta pervertere molientes. Sed non modo plus immoror: sufficit, credo, breviter teti-

¹ Ephes. II, 19. — ² IV Reg. IV, 41. — ³ Hebr. I, 3. — ⁴ Psal. XXVI, 1. — ⁵ Psal. XXXII, 4. — ⁶ Psal. XXXII, 6.

^a Alias additur *lucta*.

^b Quippe verbis psalmi 90 abusus est diabolus tentans Christum, scilicet versu 11.

Bernard of Clairvaux, Saint
'''

SANCTI
BERNARDI

ABBATIS CLARÆ-VALLENSIS

OPERA OMNIA

POST HORSTIUM DENUO RECOGNITA, REPURGATA,
ET IN MELIOREM DIGESTA ORDINEM,

NECNON NOVIS PRÆFATIONIBUS, ADMONITIONIBUS, NOTIS ET OBSERVATIONIBUS,
INDICIBUSQUE COPIOSISSIMIS LOCUPLETATA ET ILLUSTRATA,

CURIS D. JOANNIS MABILLON,

PRESBYTERI ET MONACHI BENEDICTINI E CONGREGATIONE S. MAURI.

Editio quarta, emendata et aucta.

VOLUMEN PRIMUM.

Pars altera.

PARISIIS,

APUD GAUME FRATRES, BIBLIOPOLAS,

VIA DICTA POT-DE-FER, n° 5.

M DCCC XXXIX.